

La imatge externa d'Eivissa és esclava dels tòpics que circulen sobre ella. Però més enllà d'aquestes definicions pastades pel turisme, hi ha una dinàmica sociopolítica pròpia i un debat molt important sobre el futur de l'illa.

Apunts sobre l'Eivissa autèntica

Quan un determinat lloc és vist bàsicament a través d'imatges tòpiques, resulta relativament difícil d'oferir-ne una imatge que alhora sigui global i esclaridora, així com ajustada a la realitat. Malgrat tot, existeix una (no sé si altra) Eivissa darrere la imatge exterior que se'n dona. Una Eivissa que guaita darrere l'Eivissa dels *hooligans* de Sant Antoni de Portmany, dels paquets amb "tot inclòs", dels apartaments "en un lloc tranquil i paradisiac" gairebé a la mateixa pista d'aterratge de l'aeroport des Codolar, de les discoteques de moda, el consum abundant d'èxtasi i els làssers il·luminant la nit eivissenca.

Políticament, Eivissa es mou. La imatge del diputat del PP Joan Marí Tur, durant el debat d'investidura de Jaume Matas com a president de la comunitat autònoma de les Illes Balears, després del defenestrament del president Cristòfol Soler, alçant-se i dient "abstenció" constituí alguna cosa més que un mer indicatiu. La posició de Marí evidenciava la manca d'entesa existent dins el PP balear i la distància entre els diferents sectors del partit. Malgrat que la imatge fou donada pel diputat eivissenc, el PP d'Eivissa havia tengut una actitud força més monolítica que no pas el PP mallorquí. Dels set diputats del partit per les Pitiüses, sis eren a la reunió –ben irregular– en què el grup parlamentari popular al Parlament balear va decidir de retirar el seu suport a Soler. L'únic

diputat eivissenc que hi faltava era Joan Marí Tur, que havia de ser investit aquell mateix dia conseller d'Educació i Cultura del Govern balear. Evidentment, mai no arribà a prometre el càrrec.

Les conseqüències d'aquella acció han estat clares. El Partit Popular ha obert expedient a Joan Marí Tur. "Potser la solució seria que

conversa cap a la possibilitat que formi una nova força política a Eivissa.

Tot plegat ha constituït un episodi més –encara que considerablement important– en les tensions que ha sofert el PP balear durant aquests darrers mesos. "Actualment, el PP de Balears és una 'macro CEDA' que pot rebentar en qualsevol moment", afirma Joan Cerdà, director del setmanari *PROA* i autor d'un parell de llibres sobre el Ministre d'Afers exteriors del govern espanyol, Abel Matutes. "A Eivissa mantenen importants posicions de poder sectors especialment autoritaris que poden, precisament, forçar una dinàmica de reacció", afirma Cerdà. Dins aquesta dinàmica de reacció, s'hi podrien entendre posicions més progressistes i catalanistes com les de Joan Marí.

"Fins ara, en els anys anteriors, hi ha hagut un procés de clarificació d'actituds dins l'esquerra, mentre que la dreta s'ha mantingut monolítica. A l'esquerra hi ha una multiplicitat d'ofertes, des de l'esquerra tradicional d'obediència estatal, representada pel PSOE i IU, fins a l'esquerra nacionalista –amb ENE i ERC–, passant per la formació ecologista dels Verds. Ara toca que la dreta també es diversifiqui". Qui parla en aquests termes és Josep Antoni Prats, geògraf i actual president de la secció comarcal de les Pitiüses d'ERC. En un to optimista, Prats comenta: "això es donarà quan hi hagi una cultura política més normalitzada. A Eivissa, si vivim en una societat mínimament

"A Eivissa mantenen importants posicions de poder sectors autoritaris que poden forçar una dinàmica de reacció."

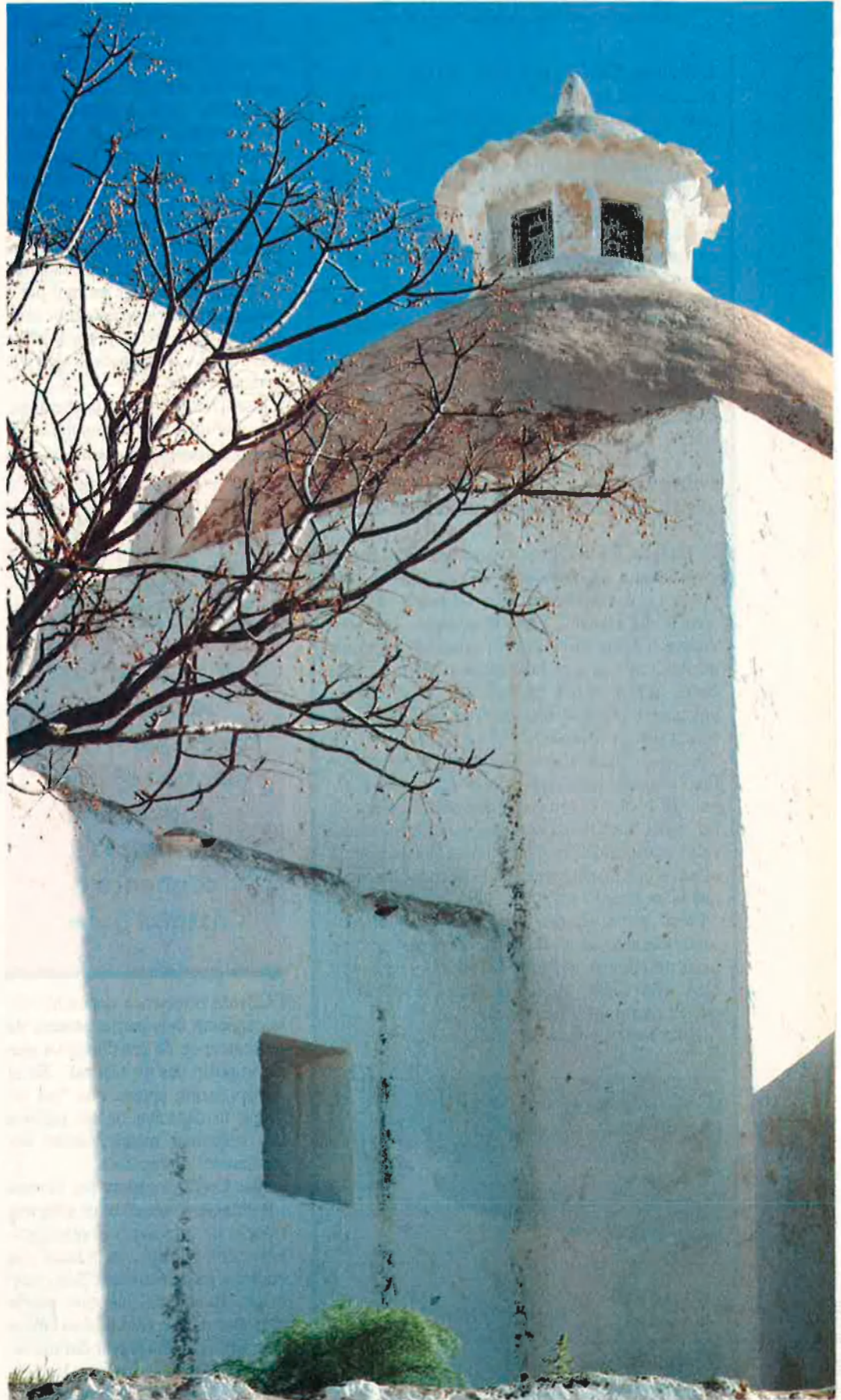
formàs el seu propi partit", ha declarat Ribas de Reyna, de la comissió de conflictes del partit. "Jo encara, a hores d'ara, no sé per què el grup parlamentari del Partit Popular va retirar la confiança a Cristòfol Soler. Sense saber això, en consciència, no podia votar afirmativament a la candidatura de Jaume Matas. Crec que se li devia una explicació, en aquest sentit, al Parlament, on hi ha la representació de la voluntat popular de la gent de les Balears", declara Joan Marí. De tota manera, es mostra extraordinàriament cautelós quan hom duu la

normal –i esperem que així sigui–, ha de desaparèixer aquest monolitisme de la dreta. Seria bo, per exemple, que es formàs algun partit nacionalista català, a la dreta”.

Aquesta diversificació es pot produir en afeblir-se la visió “parroquial” de la vida política. Segons Cerdà, aquest afebliment ja ha començat a produir-se. “La manifestació més pura de caciquisme va unida a la cultura parroquial, afirma. En aquest sentit, existeix una certa desmitificació de la figura clàssica del cacic. Però estam davant d’un cacic “postmodern” que suma poder econòmic i poder polític i se serveix d’una estructura de poder que, en bona part, ha creat i controla ell mateix”.

Mentrestant, a la terra de les paradoxes s’ha inaugurat la seu nova del Consell Insular d’Eivissa i Formentera, que ha costat al voltant de mil cinc-cents milions de pessetes. Es tracta d’una obra faraònica, que encabeix un despatx per al president del Consell Insular més gran –i potser més ben equipat– que el despatx oval de la Casa Blanca, ocupat per Bill Clinton. Una construcció desproporcionada si tenim en compte que, a hores d’ara, el Consell Insular no gestiona més que un 2% dels afers que afecten les illes d’Eivissa i Formentera.

El “laboratori pitiús”. Si hi ha moviment a la dreta, també n’hi ha hagut a l’esquerra. Al “laboratori pitiús”, manllevant la terminologia de Joan Marí, director d’EL TEMPS, es va realitzar un assaig que va funcionar. Ara tothom està a l’aguait de l’efectivitat i de la continuïtat que pugui tenir. Ens referim, naturalment, a la presentació de la candidatura Eivissa i Formentera al Senat, amb l’advocada Pilar Costa i Serra com a candidata, que, per primera vegada, va donar a les esquerres eivissenques l’alegria d’aconseguir l’escó del senat espanyol que correspon a les Pitiüses. Presentada sota la forma d’Agrupació d’Electors, i amb el suport dels diferents partits de l’esquerra pitiüsa (PSOE, EU, EV, ENE i ERC) va superar àmpliament els vots del candidat del PP i fins aleshores senador, Josep Juan i Cardona.

TOPICS SOBRE EIVISSA

1. Eivissa, l'illa de la calma. El tòpic referit a la calmositat fou aplicat, inicialment, a Mallorca, però Eivissa també ha gaudit d'aquest mateix tòpic. El tòpic, evidentment, fa referència a d'altres èpoques. Poc se'n pot dir l'illa de la calma d'una illa amb el tràfec habitual de l'estiu, que multiplica per quatre la seua població i que encara no ha aturat el seu creixement desenfrenat. Amb tot, potser "calmar-se" seria una necessitat imperiosa, si es vol, senzillament, sobreviure.

De calma, res. El ritme del treballador eivissenc durant l'estiu no té res a envejar al ritme més trepidant descrit pels novel·listes nord-americans de la primera formada. Vaig a treure uns passatges per fugir —alguns privilegiats poder fer-ho— durant el mes d'agost. "No us deu quedar un lloc buit?", pregunta, amb un somriure càustic, na Paqui, a l'agència de viatges. I és que ja n'està "fins a dalt de tot".

I això que encara no hi ha *overbooking*...

2. Eivissa, l'illa blanca. Santiago Rusiñol, el gran creador de tòpics insularistes, amb la visió plàstica que el caracteritzava, va batejar Eivissa com l'"illa blanca". Ho féu en algun dels seus viatges a l'illa, on anava a proveir-se d'absenta inspiradora, una beguda molt adequada per a unes certes al·lucinacions modernistes, prohibida en uns quants països d'Europa per mor dels efectes nocius que fa al cervell.

Potser de blanc sí que n'hi ha, és possible que fins i tot bastant més que quan Rusiñol creà el tòpic. (El blanc, es referia, òbviament, al color de les cases, tradicionalment emblanquinades amb calç —substituïda progressivament per la pintura plàstica—). Ara, evidentment, hi ha més blanc perquè hi ha també més construcció.

Tenia també, aquesta definició, una referència subtil a la netedat, a la claretat, conceptes amb els quals difícilment avui dia hom pot associar aquest blanc. Més blanc. Més construcció. Més destrucció del litoral. Més *balearització*...

D'illa blanca, tal com la veia l'artista, res de res.

ARXIU / RAFA GIL

Davant aquesta victòria electoral, molta gent va llançar campanades al vol. Ara, emperò, n'hi ha que opten per fer una reflexió més serena i pausada. "Com a subconjunt del cos electoral, l'ascens de l'esquerra a Eivissa és indubtable", afirma Joan Cerdà. "Malgrat això, es tracta d'un subconjunt amb molt poca coherència interna per fenòmens com l'origen de la mateixa població. Les conseqüències electorals del fet insular poden ser estímul per a posicions unitàries d'esquerra, com ja en el 77 ho foren per a la dreta que s'unia a Eivissa abans que a la resta de l'estat".

Josep Antoni Prats considera que la continuïtat i l'eixamplament de

**Joan Marí Tur:
"Jo, encara, a
hores d'ara, no sé
per què el grup
popular va
retirar la
confiança a
Cristòfol Soler."**

l'Olivera eivissenca dependrà "de la capacitat dels partits estatals de desmarcar-se de les directrius que els imposin des de Madrid". En el mateix sentit, apunta que "cal reforçar la capacitat de fer política des d'Eivissa mateix, sense dependències de cap tipus".

Pilar Costa, senadora per Eivissa i Formentera, veu el futur amb una mescla de prevenció i optimisme, conscient, emperò, de la tasca que encara s'ha de realitzar. "Són conscients —pregunta— els cinc partits d'esquerres que amb la seua entesa podríem arribar a salvar definitivament ses Salines, provocar un canvi de majoria al Parlament Balear o

evitar el creixement turístic desmesurat? No es tracta d'acorrallar ningú, perquè no som tan ingenus per no veure que aquesta tasca no és fàcil, però tampoc impossible, i si no ho intentem, quina explicació se li donarà a l'electorat, que ha posat tantes il·lusions en un futur no molt llunyà. 1999 pot ésser la segona data històrica, perquè el Senat, ara com ara, és més un símbol que no una institució efectiva per canviar la realitat pitiusa".

La superació de la cultura política parroquial, de la vida política dominada pel caciquisme més o menys arnat, segons Joan Cerdà, està en procés de superació "per l'avanç electoral de l'esquerra i per factors com el creixement i la renovació de la població que deixen aïllats els sectors que, malgrat tot, encara sobreviuen de la cultura parroquial en estat pur i els converteixen en autèntiques peces de museu etnològic".

Cap a un nou model turístic?

El mes de juliol acaba en una polèmica —més o menys aspra— sobre l'actual temporada turística. Pere Palau, conseller de Turisme del Consell Insular d'Eivissa i Formentera, a mitjan abril havia tirat les campanes al vol: "aquesta serà la millor temporada turística a les Pitiuses". Les previsions optimistes varen animar notablement molts petits i mitjans empresaris del sector. "Pensem —afirma Joan Marí Serra—, diputat del PSOE al Parlament Balear i encarregat de l'àrea de Turisme del partit a les Pitiuses, que molts petits empresaris tenen com a única font d'informació la Conselleria que presideix Pere Palau i que, en conseqüència, fan les seues previsions, contracten personal, etc., en funció de les expectatives que la Conselleria mateixa els ofereix".

Segons Palau, les expectatives, més o menys, es van complint, i, per tant, no hi ha motius d'alarma. "A més, afirma el conseller, l'hora de fer balanç no és a finals de juliol o a primers d'agost, sinó a darrers de setembre, quan podem dir que la temporada d'estiu ja ha acabat. Amb les dades actuals, no en tenim prou per fer un balanç acurat".

VICENT MARI

Sant Antoni de Portmany. Algunes veus demanen un turisme més selectiu.

Marí Serra, pel seu cantó, acusa el conseller de saber amb anticipació que, per exemple, hi hauria importants fissures "en el mercat britànic". El mateix Joan Flaquer, aleshores conseller de Turisme del Govern Balear, amb Cristòfol Soler com a president, havia proposat de fer una campanya de promoció de les Balears a la Gran Bretanya, per mirar de pal·liar les deficiències en aquest mercat concret. "Finalment, -afirma Joan Marí Serra-, Flaquer va decidir postposar la campanya fins a la tardor o l'hivern d'enguany, perquè la va considerar massa precipitada. D'alguna forma, és possible que ara estiguem pagant les conseqüències d'aquesta manca de previsió".

I és que la consideració general de petits comerciants, amos de bars i restaurants, i d'altres petits empresaris que han anat prosperant, en aquestes últimes dècades, al voltant del món del turisme és que molts visitants "no es gasten ni un duro". El "tot inclòs" fa que una persona es pugui passar perfectament deu o quinze dies a Eivissa sense fer ni una despesa extraordinària fora d'allò que ja ha pagat al seu país, inclòs en el paquet que ha comprat. "D'aquesta manera, no té cap importància si hi ha més o menys turistes, perquè, tot sovint, les xifres només serveixen per falsificar la realitat: de què serveix que hi hagi el noranta per cent d'ocupació si no fan una despesa fora de l'hotel o del circuit que han comprat prèviament?", es queixen

Joan Cerdà: "Ara hi ha un cacic 'postmodern' que suma poder econòmic i polític i se serveix d'una estructura creada per ell mateix".

la gent de l'àmbit de la restauració i d'altres sectors dependents directament del turisme.

"Els francesos són especialistes a rellogar els seus apartaments i les seues cases de camp. Cada any, tots els apartaments de Portossaler, eren plens, durant els mesos de juliol i agost. Enguany, estic tot sol. No m'empipa ningú. M'estic passant unes vacances la mar de tranquil·les". Qui parla així és Josep Serra, un professor de Formentera que s'allunya, en aquesta illa, del brogit de Ciutat de Mallorca.

Tots els grups de l'oposició amb representació al Consell Insular d'Eivissa i Formentera (PSOE, EU

TOPICS SOBRE EIVISSA

3. Eivissa, 'Matutesland'. És fama que l'actual ministre d'Afers Estrangers del govern espanyol, Abel Matutes, a Eivissa ho controla tot. Fins ara, hi havia (i hi ha encara) moltes dades que podrien corroborar aquesta afirmació. Però avui podem començar a posar en qüestió aquesta afirmació. La victòria de Pilar Costa davant el candidat del PP i actual conseller d'Agricultura del Govern Matas, Josep Juan, es pot interpretar en aquest sentit.

Com a mínim, hi ha "una certa desmitificació de la figura clàssica del cacic", en paraules de Joan Cerdà, autodefinit com a "matutòleg".

4. Eivissa, l'illa del sexe. Que a Eivissa és lliga fàcilment, i que una de les coses que busquen i troben els visitants de l'illa és sexe fàcil és un dels tòpics -i un dels reclams- que funcionen especialment entre els operadors turístics anglesos, però a aquest tòpic també hi han contribuït, alguna vegada, els mateixos empresaris eivissencs.

Com a anècdota, hi ha prou a esmentar que la revista *Primera Línea* va comptar amb tot el "suport logístic" del Foment del Turisme d'Eivissa i Formentera per realitzar el reportatge d'un dels seus "números calents". Número que, d'altra banda, tampoc no ho pintava tot tan fabulós i del qual se'n podien extreure que "hay mucho cutrerío".

5. Eivissa, paradís gai. Una part dels visitants de l'illa -i dels seus habitants- ho són en funció de la seua opció sexual. La tradicional tolerància i liberalitat -ambdues discutibles, d'altra banda- de la gent d'Eivissa hauria fet que persones amb opcions diferents a les majoritàries poguessin trobar a l'illa un lloc on viure amb dignitat i tranquil·litat, sense veure's assetjats per l'entorn social. Potser hi ha un fons de veritat, però a l'Europa d'avui, cada dia tenen menys sentit aquestes "Meques laiques" per a personal que no llaura prou dret.

Reus, París o Londres? Somriguem. Va bé, pots ser una mica de xovinisme local.

Eivissa, Sitges i San Francisco? Iddò...

6. Eivissa, l'illa més espanyolitzada. La resta d'illencs -formenterers inclosos- ho tenen ben clar: Eivissa és l'illa que més ha perdut les seues arrels, la que té un percentatge més elevat de població forana, la que té un índex més baix d'ús de la llengua catalana i la que guarda menys orgullament el seu passat i les seues tradicions.

També té un fons de veritat, però, una vegada més, això és ben relatiu. Eivissa és l'únic lloc del país on hi ha un diputat d'Els Verds -al Parlament balear-, sense lligams orgànics amb cap altra força política, i en l'Olivera eivissenca que ha aconseguit una senadora hi han participat activament tant el PSOE i EU com els Verds, ENE i ERC.

TOPICS SOBRE EIVISSA

7. Eivissa, illa conservadora. Aquest tòpic va en consonància amb l'atribució a Eivissa d'una política dominada per l'activitat caciquil, amb les característiques socioeconòmiques de l'illa, i amb la situació de dominació política i de dependència de l'exterior. Tot plegat donaria el perfil indiscutible d'una illa conservadora (l'única circumscripció en què, en les primeres eleccions de la transició, Alianza Popular va guanyar còmodament).

Eppur si muove. Ebullició política a l'esquerra. Canvis en perspectiva. Cosmopolitisme. Liberalització de les formes de vida. Tot plegat no dona precisament el perfil tradicional d'una societat conservadora...

8. Eivissa, illa de corsaris. Sobta, als visitants d'Eivissa, el fet que l'illa tenguí erigit un monument als corsaris, enmig del moll de la Vila d'Eivissa. "No deixa de ser sorprenent –comenta el visitant– que els pirates locals siguin valorats tan positivament". "Ibiza a sus corsarios", resa la làpida del monument.

"Si avui dia tenguéssim el mateix braó que tenen aquests corsaris del segle XVII, les nostres senyes d'identitat no estarien tan en perill i la nostra illa no es veuria sotmesa a l'espoli econòmic que pateix", deia l'escriptor Pere Vilàs Gil, en la seua allocució del 8 d'agost, davant el monument l'any 1995. Entre les autoritats, Enric Fajarnés, batlle d'Eivissa, aplaudint, i Antoni Marí Calbet, president del Consell Insular, mans plegades.

9. Eivissa, illa màgica. O *Magic Island*, com diuen els adhesius que podem veure esbarrejats per diversos vehicles arreu i fora de l'illa. Com que la màgia és quelcom bastant intangible, no podem constatar-ho ni deixar-ho de constatar. Els llocs tenen "màgia" per a qui ja en té i en funció d'allò que hi va a buscar. Si ho diuen, deu ser veritat. De tota manera, de vegades els trucs i retrucs que s'hi fan sí que semblen fruit de la màgia. Per art de màgia, per exemple, va emergir i es va submergir un projecte de port industrial a sa Caleta; pel mateix art de màgia es va traçar un projecte faraònic d'ampliació d'Eivissa (projecte que encara no està, ni de bon tros, submergit, com voldria la Plataforma en Contra de l'Ampliació del Port), etc. Més que màgia, hi ha molts jocs de mans...

10. Eivissa, illa dels penjats. Deixem-ho estar. N'hi hem col·locat deu perquè, altrament, no queda un decàleg. L'illa dels Penjats, en realitat, es troba situada als Freus, l'estret que hi ha entre Eivissa i Formentera, un estret relativament curt però amb uns corrents –diuen– fortíssims.

Una cosa és Eivissa i una altra l'illa dels Penjats, doncs. I, amb això, m'estalvio d'altres comentaris.

i Els Verds) clamen per la necessitat d'articular un nou model turístic per a les Pitiüses. Aquest model s'hauria de basar més en la qualitat que no en la quantitat, i caldria anar a buscar, segons aquests grups –i d'altres sectors de la societat eivissenca– un nou tipus de turisme, respectuós amb el medi, mogut per interessos culturals i no per la massificació actual. El model que els oferim, no obstant, allunya justament aquest tipus de turisme.

L'esforç per crear una mica de teixit social. L'any 1994 Eivissa tenia un percentatge d'objectors de consciència semblant al de Ceuta i Melilla. El grup d'associacionis-

Pilar Costa: "1999 pot ser la segona data històrica, si una entesa dels sectors d'esquerra aconseguís superar la dreta al Parlament balear."

me a la més extensa de les Pitiüses també devia ser semblant al de les esmentades places africanes. En aquest aspecte, emperò, també es pot dir, fent honor a la veritat, que hi ha quelcom que es va movent.

En moltes ocasions, l'associacionisme ha partit de la imminència d'alguna agressió, generalment contra el medi. Així, per exemple, s'ha format la plataforma en contra de la instal·lació de cables d'alta tensió a Sant Carles de Peralta. Després d'una lluita organitzada i àmplia, la plataforma ha aconseguit el compromís del consell i del govern que GESA no instal·larà els esmentats cables d'alta tensió a

l'aire lliure, sinó que els soterraran.

En aquesta mateixa línia, fa a penes dos mesos, es va descobrir una important vena d'aigua subterrània a les proximitats des Figueral (també a Sant Carles). L'explotació d'aquesta vena d'aigua immediatament posà els veïns sobre avís i es formà una nova plataforma –aquesta vegada en contra del trasllat de l'aigua a la costa (aquest trasllat implicava la possibilitat de construir noves instal·lacions turístiques en una zona que actualment és pràcticament verge)–. La plataforma, encara en funcionament, té el suport de tots els partits d'esquerres, nacionalistes i ecologistes d'Eivissa, i ja ha començat a dur a terme accions en contra del trasllat de l'aigua a la zona de la costa nord-est de l'illa.

També, dimecres, dia 24 de juliol, els membres de la directiva del Grup d'Estudis de la Naturalesa (GEN) varen demanar audiència a Enric Fajarnés i Ribas, batlle d'Eivissa, per fer-li saber la seua posició sobre el traçat d'una via ràpida que permeti l'accés de la vila d'Eivissa a l'aeroport sense haver de passar per les actuals carreteres. El GEN féu saber a l'alcalde de Vila que s'oposarà frontalment a la creació d'aquesta nova via de comunicació entre la ciutat d'Eivissa i l'aeroport, "amb mobilitzacions al carrer, si és necessari".

El GEN és l'organització ecologista amb més socis a Eivissa. Ha estat l'organització aglutinadora de lluites ecologistes diverses, entre les quals destaca l'emblemàtica defensa de ses Salines d'Eivissa i Formentera, però que també ha estat especialment intensa en l'oposició a la construcció de nous camps de golf a Eivissa. En aquest sentit, hem d'esmentar com a més destacada l'oposició a la construcció d'un camp de golf a Cala d'Hort. "Un camp de golf hi estaria bé", ha declarat el president del Consell Insular, Antoni Marí Calbet, amb una bona dosi d'humor negre: "Així hi hauria una mica més de verd. Als ecologistes els hauria d'agradar que hi hagués més verd... Allò és ple de rostolls". Dins l'àmbit de l'ecologisme, Greenpeace i Amics de la Ter-

minència d'alguna agressió, sovint contra el medi

ARXIU / CARMEN PLANELL

ra tenen també socis, més o menys nombrosos, a Eivissa.

Juntament amb el GEN, en el camp de la lluita en defensa de la natura, existeix una associació cultural, amb dècades de tradició, reciclada a principis dels anys setanta, que treballa en defensa de la cultura i la llengua pròpies d'Eivissa: l'Institut d'Estudis Eivissencs. Durant aquest últim any, l'IEE, per exemple, apareix al costat de l'Obra Cultural Balear i d'un grapat més d'associacions, denunciant l'ordre Rotger, que regula la presència del català a l'ensenyament a les Illes Balears i Pitiüses, perquè, segons aquestes institucions, "no s'ajusta a la Llei de Normalització Lingüística, aprovada ja fa deu anys pel Parlament balear, amb una àmplia majoria, i que pràcticament fins avui encara no s'ha aplicat".

L'IEE té entre les seues iniciatives recents, per exemple, el projecte d'obrir-se més a sectors més amplis de la societat eivissenca. En aquest sentit, afegides a les activitats ja tradicionals d'aquesta organització -realització de cursos de català, organització del Curs Eivissenc de Cultura (que se celebra anualment), convocatòria dels actes de la nit de Sant Joan, etc -, hi podem sumar la posada en marxa d'un equip d'investigació en geografia i història, en el qual trobam integrada pràcticament tota la nova fornada d'historiadors eivissencs, i un grup de teatre, enfocat bàsicament a la realització de teatre infantil, "que ajudi a pal·liar el dèficit existent pel que fa a teatre en català per a infants a l'illa d'Eivissa". Al

llarg de l'any 1996, tant l'equip d'investigació en geografia i història com el grup de teatre han dut a terme una considerable activitat.

La lluita per la llengua, a Eivissa, és especialment dura. Eivissa, efectivament, és l'illa que compta amb un contingent més important de població immigrada, i per tant, actualment, amb un percentatge de catalanoparlants més petit. Així mateix, dins l'àmbit de l'ensenyament, Eivissa és l'illa que té un percentatge més baix de centres catalanitzats (cf. Bernat Joan (coord.) *Llengua i Educació a Eivissa*), tot i que al llarg dels dos darrers anys, hi ha hagut diverses escoles que s'han incorporat a programes d'immersió o d'ensenyament en català.

"Alguna vegada, en reunions amb pares o amb mestres, m'ho he passat bastant malament", comenta Felip Munar, tècnic de la direcció provincial del Ministeri d'Educació i Ciència. "Fa falta molta lluita i molta constància per fer avançar, ni que sigui una mica, l'ús del català com a llengua vehicular dins aquest àmbit. El problema no són els infants, sinó el context social i, moltes vegades, els mateixos professionals de l'ensenyament".

D'altra banda, les dues cadenes de Televisió de Catalunya es reben a Eivissa gràcies a l'activitat de S'Atalaia, SA, conduïda per Antoni Munné, a qui trobam al centre de diverses iniciatives culturals. "A Eivissa és bestial. Hi ha una quantitat de mitjans de comunicació extraordinària", comenta Joan Tur, cap dels serveis informatius de Televisió d'Eivissa i Formentera (TEF). "Pensem que, si no compt malament, ara mateix tenim vuit cadenes de ràdio! Hi ha molts mitjans per a una illa tan petita. Per això, crec que és inevitable que una part d'aquests mitjans visquin d'una manera ben precària, i el seu futur, és clar, no està assegurat".

Quant al grau de dependència dels mitjans de comunicació respecte d'institucions o d'opcions polítiques concretes, Joan Tur és optimista. "Crec que cada dia els mitjans de comunicació són menys dependents. Puc comentar això, almanco, pels dos mitjans en els quals fins ara jo he treballat".

Encara és recent, emperò, l'episodi relacionat amb la publicació del llibre *Matutes, los negocios*. Els seus autors, Joan Cerdà, aleshores corresponsal de TVE a les Pitiüses, i Javier Uli, redactor de *Diario de Ibiza*. Immediatament després de la publicació del llibre, els seus respectius mitjans de comunicació varen prescindir dels serveis tant de l'un com de l'altre. Entre les raons adduïdes per TVE per a l'acomiadament de Cerdà: el fet de parlar català i no eivissenc!! "En la pluralitat i en la competència hi ha les possibilitats d'una autèntica informació no dependent i més democràtica", afirmen.

Quant a la qüestió de la normalit-

A l'esquerra, Antoni Mari Calbet, president del Consell Insular d'Eivissa i Formentera. La nova seu del Consell ha costat 1.500 milions de pessetes. Molts diners per a una institució que només gestiona el 2% dels afers que afecten les Illes Pitiüses.

VICENT MARI

zació lingüística en aquest àmbit fonamental, Joan Tur no és tan optimista. "És bastant difícil avançar en el procés de normalització", afirma. "Així i tot, s'estan donant circumstàncies una mica especials: per exemple, la primera programació que s'ha normalitzat completament ha estat la de la Cadena 100, dedicada íntegrament a programes musicals, que se suposa que hauria d'estar entre les més difícils de catalanitzar", conclou Tur.

Potser aquesta no és sinó una més de les petites paradoxes que presenta la societat eivissenca en aquesta moguda -per moltes raons- fi del segle XX.

"A principis el segle XXI, això haurà canviat tant que ja no hi haurà qui ho reconega", diu un sociòleg. Però ja no l'escoltam...

Una imatge de Vila d'Eivissa. El Grup d'Estudis de la Naturalesa ha anunciat mobilitzacions contra la creació d'una nova carretera entre la ciutat d'Eivissa i l'aeroport. El GEN aglutina diverses lluites ecologistes.

Bernat Joan